

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Xefe/a de departamento		
Ana García Earley		
Materias	Curso e grupo	Nº horas
Ciencias Sociais- sección bilingüe	1º ESO	3
Ciencias Sociais- sección bilingüe	2º ESO	3
Ciencias Sociais- sección bilingüe	3º ESO	3
Ciencias Sociais- sección bilingüe	4º ESO	3
Historia da Arte	2º BACHARELATO	4
Francisco García Sánchez		
Materias	Curso e grupo	Nº horas
Xeografía	2º BACHARELATO	4
Historia	2º BACHARELATO	3
Historia do Mundo contemporáneo	1º BACHARELATO	4
Susana Cadavid Pérez		
Materias	Curso e grupo	Nº horas
Módulo de comunicación e sociedade	2º FP Básica	5

Índice paxinado.

1. Introducción.....	3
2. Relación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias.....	4
3. Obxectivos xerais.....	45
4. Contidos e temporalización.....	45
5. Criterios de avaliación.....	48
6. Contidos mínimos esixibles.....	49
7. Procedementos de avaliación.....	51
8. Instrumentos de avaliación.....	52
9. Metodoloxía didáctica.....	52
10. Medidas de atención á diversidade.....	53

1. Introducción

Historia da Arte ten por obxecto de estudo a obra de arte como produto resultante da intelixencia, da creatividade e da actuación humanas, que se manifestaron de xeito diferente nas diversas sociedades e culturas ao longo do tempo.

O estudo da historia da arte débelle achegar ao alumnado os coñecementos necesarios para a análise, a interpretación e a valoración da arte a través da linguaxe das formas e do pensamento visual. A obra de arte, xunto con outras fontes de coñecemento histórico, constitúe un valioso testemuño para coñecer a mentalidade, a cultura e a evolución das sociedades: é, daquela, imprescindible estudala no seu contexto histórico, social e cultural, incidindo á vez no feito de que as obras artísticas poden perdurar a través do tempo con usos e funcións sociais diferentes en cada época. Tampouco hai que esquecer que na sociedade actual, altamente tecnificada, o ámbito das artes plásticas tradicionais se viu agrandado coa achega doutras manifestacións procedentes das novas tecnoloxías e dos medios de comunicación visual, de maneira que o universo da imaxe forma parte da nosa realidade cotiá.

Propónse unha selección que permita unha aproximación xeral ao desenvolvemento da arte occidental, desde o nacemento do clasicismo na antigüidade grecorromana ata a arte contemporánea. Neste sentido, resulta preferible centrar o estudo nas características esenciais dos períodos, estilos ou correntes máis significativos da arte occidental, así como na súa evolución, a través da análise dun número limitado de obras representativas ou nomeadamente salientables, aínda que iso obrigue a renunciar de antemán a certos/as artistas e obras de interese indiscutible.

A complexidade dos factores que interveñen na creación da obra de arte e a especificidade de cada linguaxe artística esixen utilizar un método de análise que integre distintas perspectivas, entre as que poden sinalarse, polo menos, a formal, a sociolóxica e a iconolóxica. A perspectiva formal oriéntase a ver, recoñecer e valorar a materialidade das formas artísticas como unha linguaxe específica, a descubrir os seus procesos e as técnicas de creación, a función ou as funcións para as que foron creadas, así como as concepcións

Departamento Xeografía e Historia

estéticas que manifestan. A perspectiva sociolóxica aborda a relación entre os/as artistas e a os/as clientes, as persoas destinatarias da obra, as formas de patrocinio, a consideración social do/da artista, ou a demanda e o consumo de arte. Canto á perspectiva iconolóxica, parte da análise iconográfica para indagar no significado último que o/a autor/a da obra pretende transmitir.

O coñecemento da historia da arte consolida nos alumnos e nas alumnas certos valores e actitudes fundamentais, como a tolerancia e o respecto polos valores e as crenzas das demais persoas, a capacidade de satisfacción ante a contemplación da arte, o respecto pola creación artística, aínda que non exento de espírito crítico, e de forma moi especial a valoración do patrimonio artístico e a responsabilidade da súa conservación, xa que se trata dun legado que se lles debe transmitir ás xeracións futuras. A materia é, xa que logo, rica en achegas ao coñecemento competencial. A competencia clave de conciencia e expresións culturais recibe un tratamento moi específico, relacionado cos contidos que son propios da historia da arte. A competencia social e cidadá desenvólvese tamén en tanto que a arte reflicte as ideoloxías, as estruturas económicas e políticas e as formas de organización social que conforman as sociedades. Ademais, as competencias lingüística, dixital e de aprender a aprender están presentes de maneira constante na súa vertente máis instrumental, e deben impregnar todo o que sexa posible o desenvolvemento curricular da materia. A competencia clave de sentido de iniciativa e espírito emprendedor debe estar moi presente nas vertentes máis actitudinais e procedementais da materia.

O tratamento metodolóxico da materia débese axustar ao nivel competencial inicial do alumnado, respectando os distintos ritmos e estilos de aprendizaxe e tendo en conta a atención á diversidade. Historia da Arte permite desenvolver metodoloxías activas, nas que o traballo individual e cooperativo estean permanentemente presentes, con elaboración de diferentes tipos de materiais, e integrando de xeito especial as TIC.

Atopámonos de novo nun curso diferente, no que será preciso readaptar a metodoloxía e os obxectivos educativos en función da situación inédita na que nos atopamos: tras un curso 2019/2020 , no que foi preciso suspender as aulas presenciais por mor da pandemia de COVID-19 e adaptarnos repentinamente (profesorado e alumnado) á impartición de aulas non presenciais, o curso 2020/2021 presentouse mais tranquilo, anque seguiu sendo preciso ter en conta a posibilidade da suspensión temporal de aulas

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Deste xeito, o curso que se nos presenta obríganos aínda a modificar en parte a programación, introducindo a posibilidade de impartir aulas semipresenciais ou non presenciais botando man de medios telemáticos, así como avaliar polos mesmos medios.

2. Relación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Raíces da arte europea: o legado da arte clásica				
n	B1.1. Grecia, creadora da linguaxe clásica: principais manifestacións.	B1.1. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte grega, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB1.1.1. Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
			HAB1.1.2. Define o concepto de orde arquitectónica e compara as tres ordes da arquitectura grega.	CCEC CCL CAA
			HAB1.1.3. Describe os tipos de templo grego, con referencia ás	CCEC CCL

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			características arquitectónicas e a decoración escultórica.	
			HAB1.1.4. Describe as características do teatro grego e a función das súas partes.	CCEC CCL
			HAB1.1.5. Explica a evolución da figura humana masculina na escultura grega a partir do "Kouros" de Anavysos, o "Doríforo" (Policleto) e o "Apoxiomenos" (Lisipo).	CCEC CCL CAA
n	B1.2. A función social da arte en Grecia.	B1.2. Explicar a función social da arte grega, especificando o papel desempeñado polos/as clientes e artistas, e as relacións entre eles.	HAB1.2.1. Especifica quen eran os/as principais clientes da arte grega, e a consideración social da arte e dos/das artistas.	CCEC CCL CSC
d	B1.3. Comentario de obras de	B1.3. Clasificar, analizar e	HAB1.3.1. Identifica, analiza e	CCEC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e m n	arte: Grecia.	comentar obras significativas da arte grega, aplicando un método que abrangan diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	comenta as seguintes obras arquitectónicas gregas: Partenón, Tribuna das Cariátides do Erecteion, templo de Atenea Niké e teatro de Epidauro.	CCL CAA
			HAB1.3.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas gregas: Kouros de Anavysos, Auriga de Delfos, Discóbolo (Mirón), Doríforo (Policleto), unha metopa do Partenón (Fidias), Hermes con Dioniso neno (Praxíteles), Apoxiomenos (Lisipo), Vitoria de Samotracia, Venus de Milo e friso do altar de Zeus en Pérgamo (detalle de Atenea e	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Gea).	
n p	B1.4. Visión do clasicismo en Roma. A arte na Hispania romana e na Gallaecia.	B1.4. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte romana, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB1.4.1. Explica as características esenciais da arte romana e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
			HAB1.4.2. Especifica as achegas da arquitectura romana en relación coa grega.	CCEC CCL CAA
			HAB1.4.3. Describe as características e funcións dos principais tipos de edificio romanos.	CCEC CCL
			HAB1.4.4. Compara o templo e o teatro romanos cos respectivos gregos.	CCEC CCL CAA
			HAB1.4.5. Explica os trazos	CCEC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			principais da cidade romana a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCL CAA
			HAB1.4.6. Especifica as innovacións da escultura romana en relación coa grega.	CCEC CCL CAA
			HAB1.4.7. Describe as características xerais dos mosaicos e a pintura en Roma a partir dunha fonte histórica ou historiográfica.	CCEC CCL CAA
n	B1.5. Función social da arte en Roma.	B1.5. Explicar a función social da arte romana, especificando o papel desempeñado polos/as clientes e artistas, e as relacións entre eles.	HAB1.5.1. Especifica quen eran os/as principais clientes da arte romana, e a consideración social da arte e dos/das artistas.	CCEC CCL CSC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
d e m n	B1.6. Comentario de obras de arte: Roma.	B1.6. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte romana, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB1.6.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas romanas: Maison Carrée de Nimes, Panteón de Roma, teatro de Mérida, Coliseo de Roma, basílica de Maxencio e Constantino en Roma, ponte de Alcántara, acueduto de Segovia, arco de Tito en Roma e columna de Traxano en Roma.	CCEC CCL CAA
			HAB1.6.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas romanas: Augusto de Prima Porta, estatua ecuestre de Marco Aurelio, relevo do Arco de Tito (detalle dos	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			soldados co candelabro e outros obxectos do Templo de Xerusalén) e relevo da columna de Traxano.	
de g m n	B1.7. Traballo de investigación sobre historia da arte.	B1.7. Realizar e expor, individualmente ou en grupo, traballos de investigación, utilizando tanto medios tradicionais como as novas tecnoloxías.	HAB1.7.1. Realiza un traballo de investigación sobre Fidias.	CCEC CCL CAA CD CSIEE
			HAB1.7.2. Realiza un traballo de investigación sobre o debate acerca da autoría grega ou romana do grupo escultórico de "Laocoonte e os seus fillos".	CCEC CCL CAA CD CSIEE
h n p	B1.8. Conservación do patrimonio: arte grecorromana	B1.8. Respetar as creacións artísticas da Antigüidade grecorromana, valorando a súa calidade en relación coa	HAB1.8.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte antiga que	CCEC CCL CAA CSIEE

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		súa época e a súa importancia como patrimonio escaso e insubstituíble que cómpre conservar.	se conservan en Galicia.	
Bloque 2. Nacemento da tradición artística occidental: a arte medieval				
n	B2.1. Achega cristiá na arquitectura e na iconografía.	B2.1. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte paleocristiá, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB2.1.1. Explica as características esenciais da arte paleocristiá e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
			HAB2.1.2. Describe a orixe, a características e a función da basílica paleocristiá.	CCEC CCL CSC
			HAB2.1.3. Describe as características e función dos baptisterios, mausoleos e "martiria" paleocristiáns, e as	CCEC CCL

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			súas partes.	
			HAB2.1.4. Explica a evolución da pintura e o mosaico na arte paleocristiá, con especial referencia á iconografía.	CCEC CCL CAA
n	B2.2. Arte bizantina.	B2.2. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte bizantina, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB2.2.1. Explica as características esenciais da arte bizantina a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
			HAB2.2.2. Explica a arquitectura bizantina a través da igrexa de Santa Sofía de Constantinopla.	CCEC CCL CAA
			HAB2.2.3. Describe as características do mosaico bizantino e dos temas iconográficos do Pantocrátor e	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			a Virxe e a Déesis, así como a súa influencia na arte occidental.	
d e m n	B2.3. Comentario de obras de arte bizantina	B2.3. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte bizantina, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB2.3.1. Identifica, analiza e comenta o mosaico do Cortexo da emperatriz Teodora en San Vital de Rávena.	CCEC CCL CAA
n p	B2.4. Arte prerrománica.	B2.4. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte prerrománica, relacionando cada un dos seus estilos cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB2.4.1. Define o concepto de arte prerrománica e especifica as súas manifestacións en España e en Galicia. HAB2.4.2. Identifica e clasifica razoadamente no seu estilo as seguintes obras: San Pedro da Nave (Zamora), Santa María do	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Naranco (Oviedo), San Miguel da Escalada (León), Santa Comba de Bande e San Miguel de Celanova (Ourense).	
n	B2.5. Configuración e desenvolvemento da arte románica. Igrexas e mosteiros. Iconografía románica.	B2.5. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte románica, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB2.5.1. Describe as características xerais da arte románica a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
			HAB2.5.2. Describe as características e as función das igrejas e dos mosteiros na arte románica.	CCEC CCL CSC
			HAB2.5.3. Explica as características da escultura e a pintura románicas, con especial referencia á iconografía.	CCEC CCL
n	B2.6. Función social da arte	B2.6. Explicar a función social	HAB2.6.1. Especifica as	CCEC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	románica.	da arte románica, especificando o papel de clientes e artistas, e as relacións entre eles.	relacións entre artistas e clientes da arte románica.	CCL CSC
d e m n	B2.7. Comentario de obras de arte románica.	B2.7. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte románica, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB2.7.1. Identifica, analiza e comenta as esculturas románicas do Xuízo Final no tímpano de Santa Fe de Conques (Francia).	CCEC CCL CAA
n	B2.8. Achea do Gótico: expresión dunha cultura urbana. A catedral e a arquitectura civil. Modalidades escultóricas. Pintura italiana e flamenga, orixe da pintura moderna.	B2.8, Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte gótica, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB2.8.1. Describe as características xerais da arte gótica a partir de fontes históricas ou historiográficas. HAB2.8.2. Describe as características e a evolución da arquitectura gótica e especifica	CCEC CCL CAA CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			os cambios introducidos respecto á románica.	
			HAB2.8.3. Describe as características e a evolución da escultura gótica, e especifica as súas diferenzas tipolóxicas, formais e iconográficas respecto á escultura románica.	CCEC CCL CAA
			HAB2.8.4. Recoñece e explica as innovacións da pintura de Giotto e do Trecento italiano respecto á pintura románica e bizantina.	CCEC CCL CAA
			HAB2.8.5. Explica as innovacións da pintura flamenga do século XV e cita algunhas obras dos seus principais representantes.	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
n	B2.9. Función social da arte gótica.	B2.9. Explicar a función social da arte gótica, especificando o papel desempeñado por clientes e artistas, e as relacións entre eles.	HAB2.9.1. Especifica as relacións entre artistas e clientes da arte gótica, e a súa variación respecto ao románico.	CCEC CCL CSC CAA
d e m n	B2.10. Comentario de obras de arte gótica.	B2.10. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte gótica, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB2.10.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas góticas: fachada occidental da catedral de Reims, interior da planta superior da Sainte Chapelle de París.	CCEC CCL CAA
			HAB2.10.2. Identifica, analiza e comenta o grupo da Anunciación e a Visitación da catedral de Reims.	CCEC CCL CAA
			HAB2.10.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas	CCEC CCL

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			góticas: escena de "A fuxida a Exipto", de Giotto, na Capela Scrovegni de Padua, "Matrimonio Arnolfini", de Jan Van Eyck, "O descendemento da cruz", de Roger van der Weyden, e o "Xardín das Delicias, de Hieronymus Bosch.	CAA
n p	B2.11. O peculiar desenvolvemento artístico da Península Ibérica. Arte hispanomusulmá. O Románico no Camiño de Santiago. O Gótico e a súa longa duración.	B2.11. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte románica e gótica española e hispano-musulmá, relacionando cada un dos seus estilos cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB2.11.1. Explica as características e evolución da arte románica e gótica en España.	CCEC CCL CAA
			HAB2.11.2. Explica as características xerais da arte islámica a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
			HAB2.11.3. Describe os trazos esenciais da mesquita e o pazo	CCEC CCL

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			islámico.	CSC
			HAB2.11.4. Explica a evolución da arte hispanomusulmá.	CCEC CCL CAA
			HAB2.11.5. Explica as características da arte mudéjar e específica, con exemplos de obras concretas, as diferenzas entre o mudéjar popular e o cortesán.	CCEC CCL CAA
d e m n p	B2.12. Comentario de obras de arte medieval española.	B2.12. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte medieval española, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e	HAB2.12.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas románicas: San Vicente de Cardona (Barcelona), San Martín de Frómista e a catedral de Santiago de Compostela.	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		histórico).	HAB2.12.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas románicas: "A dúbida de San Tomé", no ángulo do claustro de San Domingos de Silos (Burgos), "Última cea" do capitel historiado do claustro de San Xoán da Peña (Huesca) e fachada de Praterías e Pórtico da Gloria da catedral de Santiago.	CCEC CCL CAA
			HAB2.12.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas murais románicas: bóveda da Anunciación aos pastores no Panteón Real de San Isidoro de León, e ábsida de San Clemente de Tahull (Lleida).	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			HAB2.12.4. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas góticas: fachada occidental e interior da catedral de León, interior da catedral de Barcelona, e interior da igrexa de San Xoán dos Reis, de Toledo.	CCEC CCL CAA
			HAB2.12.5. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas góticas: tímpano da Portada do Sarmental da catedral de Burgos, e retablo de Gil de Siloé, na Cartuxa de Miraflores (Burgos).	CCEC CCL CAA
			HAB2.12.6. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras hispanomusulmás: Mesquita de	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Córdoba, Aljafería de Zaragoza, Giralda de Sevilla e Alhambra de Granada.	
d e g m n	B2.13. Traballo de investigación sobre historia da arte.	B2.13. Realizar e expor, individualmente ou en grupo, traballos de investigación, utilizando tanto medios tradicionais como as novas tecnoloxías.	HAB2.13.1. Realiza un traballo de investigación sobre o tratamento iconográfico e o significado da visión apocalíptica de Cristo e o Xuízo Final na arte medieval.	CCEC CCL CAA CD CSIEE
h n p	B2.14. Conservación do patrimonio: arte medieval.	B2.14. Respetar as creacións da arte medieval, valorando a súa calidade en relación coa súa época e a súa importancia como patrimonio que hai que conservar.	HAB2.14.1. Explica a importancia da arte románica no Camiño de Santiago. HAB2.14.2. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables de arte medieval que se conservan en Galicia.	CCEC CCL CSC CCEC CCL CAA CSIEE

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 3. Desenvolvemento e evolución da arte europea no mundo moderno				
n	B3.1. Renacemento. Patróns e artistas. Orixe e desenvolvemento da nova linguaxe en arquitectura, escultura e pintura. Achegas de grandes artistas do Renacemento italiano.	B3.1. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte do Renacemento, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB3.1.1. Explica as características esenciais do Renacemento italiano e a súa periodización a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
			HAB3.1.2. Especifica as características da arquitectura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o Quattrocento ao manierismo.	CCEC CCL CAA
			HAB3.1.3. Especifica as características da escultura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o Quattrocento ao manierismo.	CCEC CCL CAA
			HAB3.1.4. Especifica as	CCEC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			características da pintura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o Quattrocento ao manierismo.	CCL CAA
			HAB3.1.5. Compara a pintura italiana do Quattrocento coa dos pintores góticos flamengos contemporáneos.	CCEC CCL CAA
			HAB3.1.6. Explica a peculiaridade da pintura veneciana do Cinquecento e cita os artistas máis representativos.	CCEC CCL CAA
n	B3.2. Función social da arte no Renacemento	B3.2. Explicar a función social da arte especificando o papel desempeñado por patróns, academias, clientes e artistas, e as relacións entre	HAB3.2.1. Describe a práctica do patrocinio no Renacemento italiano e as novas reivindicacións dos artistas en relación co seu recoñecemento	CCEC CCL CSC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		eles.	social e a natureza do seu labor.	
d e m n	B3.3. Comentario de obras de arte: arte do Renacemento.	B3.3. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte do Renacemento, aplicando un método que abrangan diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB3.3.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Renacemento italiano: cúpula de Santa María das Flores e interior da igrexa de San Lorenzo, ambas en Florencia e de Brunelleschi; pazo Médici-Riccardi en Florencia, de Michelozzo; fachada de Santa María Novella e do pazo Rucellai, ambos en Florencia e de Alberti; templo de San Pietro in Montorio en Roma, de Bramante; cúpula e proxecto de planta de San Pedro do	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Vaticano, de Michelangelo; Il Gesù en Roma, de Giacomo della Porta e Vignola; Villa Capra (Villa Rotonda) en Vicenza, de Palladio.	
			HAB3.3.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas do Renacemento italiano: primeiro panel da "Porta do Paraíso" (da creación do mundo á expulsión do Paraíso), de Ghiberti; "Gattamelata", de Donatello; "Piedade" do Vaticano, "David", "Moisés" e as tumbas mediceas, de Michelangelo; "O rapto das sabinas", de Giambologna.	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			HAB3.3.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do Renacemento italiano: "O tributo da moeda" e "A Trindade", de Masaccio; "Anunciación" do Convento de San Marcos en Florencia, de Fra Angelico; "Madonna do Duque de Urbino", de Piero della Francesca; "A Virxe das rochas", "A última cea" e "A Gioconda", de Leonardo da Vinci; "A Escola de Atenas" de Rafael; a bóveda e o "Xuízo Final" da Capela Sixtina, de Michelangelo; "A tempestade", de Giorgione; "Venus de Urbino" e "Carlos V en	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Mühlberg", de Tiziano; "O lavatorio", de Tintoretto; "As vodas de Caná", de Veronés.	
n	B3.4. A recepción da estética renacentista na Península Ibérica.	B3.4. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte española do Renacemento, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB3.4.1. Especifica as características peculiares do Renacemento español en comparación co italiano.	CCEC CCL CAA
			HAB3.4.2. Describe a evolución da arquitectura renacentista española.	CCEC CCL CAA
			HAB3.4.3. Explica a peculiaridade da escultura renacentista española.	CCEC CCL CAA
			HAB3.4.4. Explica as características da pintura de El Greco a través dalgunhas das súas obras máis	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			representativas.	
d e m n	B3.5. Comentario de obras de arte: arte española do Renacemento.	B3.5. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte española do Renacemento, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB3.5.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Renacemento español: fachada da Universidade de Salamanca; pazo de Carlos V na Alhambra de Granada, de Pedro Machuca; mosteiro de San Lorenzo de El Escorial, de Juan de Herrera.	CCEC CCL CAA
			HAB3.5.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas do Renacemento español: "Sacrificio de Isaac" do retablo de San Bieito de Valladolid, de Alonso Berruguete; "Santo enterro", de	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Juan de Juni.	
			HAB3.5.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas de El Greco: "O expolio", "A Santa Liga" ou "Adoración do nome de Xesús", "O martirio de San Mauricio", "O enterro do Señor de Orgaz", "A adoración dos pastores", "O cabaleiro da man no peito".	CCEC CCL CAA
n	B3.6. Unidade e diversidade do Barroco. Linguaxe artística ao servizo do poder civil e eclesiástico. Urbanismo barroco. Igrexas e pazos. Principais tendencias.	B3.6. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte do Barroco, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB3.6.1. Explica as características esenciais do Barroco.	CCEC CCL
			HAB3.6.2. Especifica as diferenzas entre a concepción barroca da arte e a renacentista.	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			HAB3.6.3. Compara a arquitectura barroca coa renacentista.	CCEC CCL CAA
			HAB3.6.4. Explica as características xerais do urbanismo barroco.	CCEC CCL
			HAB3.6.5. Compara a escultura barroca coa renacentista a través da representación de "David" por Michelangelo e por Bernini.	CCEC CCL CAA
			HAB3.6.6. Describe as características xerais da pintura barroca e especifica as diferenzas entre a Europa católica e a protestante.	CCEC CCL CAA CSC
			HAB3.6.7. Distingue e	CCEC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			caracteriza as grandes tendencias da pintura barroca en Italia e os seus principais representantes.	CCL CAA
			HAB3.6.8. Especifica as peculiaridades da pintura barroca flamenga e holandesa.	CCEC CCL CAA
n	B3.7. Función social da arte no Barroco.	B3.7. Explicar a función social da arte especificando o papel desempeñado por patróns, academias, clientes e artistas, e as relacións entre eles.	HAB3.7.1. Describe o papel desempeñado no século XVIII polas academias en toda Europa e, en particular, polo Salón de París.	CCEC CCL CSC
d e m n	B3.8. Comentario de obras de arte: arte do Barroco.	B3.8. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte do Barroco, aplicando un método que abrangan diferentes enfoques (técnico,	HAB3.8.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Barroco europeo do século XVII: fachada de San Pedro do	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	Vaticano, de Carlo Maderno; columnata da praza de San Pedro do Vaticano, de Bernini; San Carlos das Catro Fontes en Roma, de Borromini; Pazo de Versalles, de Le Vau, J.H. Mansart e Le Nôtre.	
			HAB3.8.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas de Bernini: "David", "Apolo" e "Dafne", "A éxtase de Santa Teresa", "Cátedra de San Pedro".	CCEC CCL CAA
			HAB3.8.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do Barroco europeo do século XVII: "Vocación de San Mateo" e "Morte da Virxe", de	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Caravaggio; "Triunfo de Baco e Ariadna", na bóveda do pazo Farnese de Roma, de Annibale Carracci; "Adoración do nome de Xesús", bóveda de Il Gesù en Roma, de Gaulli (Il Baciccia); "Adoración dos Magos", "As tres Grazas" e "O xardín do Amor", de Rubens; "A lección de anatomía do doutor Tulpy", "A rolda nocturna", de Rembrandt.	
n	B3.9. Barroco hispánico. Urbanismo e arquitectura. Imaxinaría barroca. Achega da pintura española: grandes figuras do Século de Ouro.	B3.9. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte española do Barroco, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB3.9.1. Explica as características do urbanismo barroco en España e a evolución da arquitectura española durante o século XVII.	CCEC CCL CAA
			HAB3.9.2. Explica as	CCEC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			características da imaxinaría barroca española do século XVII e compara a escola castelá coa andaluza.	CCL CAA
			HAB3.9.3. Explica as características xerais da pintura española do século XVII.	CCEC CCL
			HAB3.9.4. Describe as características e evolución da pintura de Velázquez a través dalgunhas das súas obras máis significativas.	CCEC CCL CAA
d e m n	B3.10. Comentario de obras de arte: arte española do Barroco.	B3.10. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte española do Barroco, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico,	HAB3.10.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Barroco español do século XVII: Praza Maior de Madrid, de Xoán Gómez de Mora; Retablo de	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		cultural, sociolóxico e histórico).	Santo Estevo de Salamanca, de Churriguera.	
			HAB3.10.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas do Barroco español do século XVII: "Piedad", de Gregorio Fernández; "Inmaculada do facistol", de Alonso Cano; "Magdalena penitente", de Pedro de Mena.	CCEC CCL CAA
			HAB3.10.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas españolas do Barroco español do século XVII: "Martirio de San Filipe", "O soño de Xacob" e "O zambro", de Ribera; "Bodegón" do Museo do Prado, de Zurbarán; "O augador de	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Sevilla, "Os borrachos", "A fragua de Vulcano", "A rendición de Breda", "O Príncipe Baltasar Carlos a cabalo", "A Venus do espello", "As meninas" e "As fiandeiras", de Velázquez; "A Sagrada Familia do paxariño", "A Inmaculada de El Escorial", "Os nenos da concha" e "Nenos xogando aos dados", de Murillo.	
n	B3.11. Século XVIII. Mantemento do Barroco. Refinamento rococó. Neoclasicismo e Romanticismo.	B3.11. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte do século XVIII, relacionando cada un dos seus estilos cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB3.11.1. Explica o século XVIII como época de coexistencia de vellos e novos estilos artísticos nun contexto histórico de cambios profundos. HAB3.11.2. Compara o Barroco tardío e o Rococó, e especifica a diferente concepción da vida	CCEC CCL CAA CSC CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			e a arte que encerran.	CSC
			HAB3.11.3. Explica as razóns do xurdimento do Neoclasicismo e as súas características xerais en arquitectura, escultura e pintura.	CCEC CCL CSC
			HAB3.11.4. Comenta a escultura neoclásica a través da obra de Canova.	CCEC CCL CAA
			HAB3.11.5. Especifica as posibles coincidencias entre o Neoclasicismo e o Romanticismo na pintura de David.	CCEC CCL CAA
			HAB3.11.6. Distingue entre a corrente tradicional e a	CCEC CCL

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			clasicista da arquitectura barroca española do século XVIII.	CAA
			HAB3.11.7. Explica a figura de Salzillo como derradeiro representante da imaxinaría relixiosa española en madeira policromada.	CCEC CCL CAA
d e m n p	B3.12. Comentario de obras de arte: arte do século XVIII.	B3.12. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte do século XVIII, aplicando un método que abrangan diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB3.12.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do século XVIII: fachada do Hospicio de San Fernando de Madrid, de Pedro de Ribera; fachada do Obradoiro da catedral de Santiago de Compostela, de Casas e Novoa; Pazo Real de Madrid, de Juvara e Sacchetti;	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Panteón de París, de Soufflot; Museo do Prado en Madrid, de Juan de Villanueva.	
			HAB3.12.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas do século XVIII: "A oración no horto", de Salzillo; "Eros e Psique" e "Paulina Bonaparte", de Canova.	CCEC CCL CAA
			HAB3.12.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de David: "O xuramento dos Horacios" e "A morte de Marat".	CCEC CCL CAA
d e g m n	B3.13. Traballo de investigación en historia da arte.	B3.13. Realizar e expor, individualmente ou en grupo, traballos de investigación, utilizando tanto medios tradicionais como as novas	HAB3.13.1. Realiza un traballo de investigación sobre o proceso de construción da nova basílica de San Pedro do Vaticano ao longo dos séculos	CCEC CCL CAA CD CSIEE

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		tecnoloxías.	XVI e XVII.	
h n p	B3.14. Conservación do patrimonio: arte moderna.	B3.14. Respeitar as creacións da arte da Idade Moderna, valorando a súa calidade en relación coa súa época e a súa importancia como patrimonio que hai que conservar.	HAB3.14.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte dos séculos XVI ao XVIII que se conservan en Galicia.	CCEC CCL CAA CSIEE
Bloque 4. O século XIX: a arte dun mundo en transformación				
n	B4.1. A figura de Goya.	B4.1. Analizar a obra de Goya e identificar nela os trazos propios das correntes da súa época e os que anticipan diversas vangardas posteriores.	HAB4.1.1. Analiza a evolución da obra de Goya como pintor e gravador, desde a súa chegada á Corte ata o seu exilio final en Bordeos. HAB4.1.2. Compara a visión de Goya nas series de gravados "Os caprichos" e "Os disparates	CCEC CCL CAA CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			ou proverbios".	
d e m n	B4.2. Comentario de obras de arte: Goya.	B4.2. Clasificar, analizar e comentar obras significativas de Goya, aplicando un método que abrangan diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB4.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de Goya: "O parasol", "A familia de Carlos IV", "O 2 de maio de 1808 en Madrid" ("A loita cos mamelucos"), "Os fusilamentos do 3 de maio de 1808"; desastre nº 15 ("E non hai remedio") da serie "Os desastres da guerra"; "Saturno devorando un fillo" e "A leiteira de Bordeos".	CCEC CCL CAA
n	B4.3. A Revolución Industrial e o impacto dos novos materiais na arquitectura. Do Historicismo ao Modernismo. A Escola de Chicago.	B4.3. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arquitectura do século XIX, relacionando cada un dos	HAB4.3.1. Describe as características e a evolución da arquitectura do ferro no século XIX, en relación cos avances e as necesidades da revolución	CCEC CCL CAA CSC CMCCT

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Nacemento do urbanismo moderno.	seus estilos cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	industrial.	
			HAB4.3.2. Explica as diferenzas entre enxeñeiros e arquitectos na primeira metade do século XIX.	CCEC CCL CAA
			HAB4.3.3. Explica as características do neoclasicismo arquitectónico durante o Imperio de Napoleón.	CCEC CCL
			HAB4.3.4. Explica as características do historicismo en arquitectura e a súa evolución cara ao eclecticismo.	CCEC CCL CAA
			HAB4.3.5. Explica as características e principais tendencias da arquitectura modernista.	CCEC CCL

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			HAB4.3.6. Especifica as achegas da Escola de Chicago á arquitectura.	CCEC CCL
			HAB4.3.7. Describe as características e os obxectivos das remodelacións urbanas de París, Barcelona e Madrid na segunda metade do século XIX.	CCEC CCL
d e m n	B4.4. Comentario de obras de arte: arquitectura do século XIX.	B4.4. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arquitectura do século XIX, aplicando un método que abrangan diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB4.4.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas: templo da Madalena en París, de Vignon; Parlamento de Londres, de Barry e Pugin; Auditorio de Chicago, de Sullivan e Adler; torre Eiffel de París; templo da Sagrada Familia en Barcelona, de Gaudí.	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
n	B4.5. Evolución da pintura: Romanticismo, Realismo, Impresionismo e Simbolismo. Os postimpresionistas, xerme das vangardas pictóricas do século XX.	B4.5. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da pintura do século XIX, relacionando cada un dos seus estilos cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB4.5.1. Describe as características do Romanticismo na pintura e distingue entre o romanticismo da liña de Ingres e o romanticismo da cor de Gericault e Delacroix.	CCEC CCL CAA
			HAB4.5.2. Compara as visións románticas da paisaxe en Constable e Turner.	CCEC CCL CAA
			HAB4.5.3. Explica o Realismo e a súa aparición no contexto dos cambios sociais e culturais de mediados do século XIX.	CCEC CCL CSC
			HAB4.5.4. Compara o Realismo co Romanticismo.	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			HAB4.5.5. Describe as características xerais do Impresionismo e o Neoimpresionismo.	CCEC CCL
			HAB4.5.6. Define o concepto de postimpresionismo e especifica as achegas de Cézanne e Van Gogh como precursores das grandes correntes artísticas do século XX.	CCEC CCL CAA
			HAB4.5.7. Explica o Simbolismo de finais do século XIX como reacción fronte ao Realismo e ao Impresionismo.	CCEC CCL CAA
n	B4.6. Función social da arte no século XIX.	B4.6. Explicar a evolución cara á independencia dos artistas respecto aos clientes, especificando o papel	HAB4.6.1. Explica os cambios que se producen no século XIX nas relacións entre artistas e clientes, referidos á pintura.	CCEC CCL CSC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		desempeñado polas academias, os salóns, as galerías privadas e os marchantes.		
d e m n	B4.7. Comentario de obras de arte: o século XIX.	B4.7. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da pintura do século XIX, aplicando un método que abrangan diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB4.7.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do século XIX: "O baño turco", de Ingres; "A balsa da Medusa", de Gericault; "A liberdade guiando o pobo", de Delacroix; "O carro de feo", de Constable; "Chuvia, vapor e velocidade", de Turner; "O enterro de Ornans", de Courbet; "O ánxeus", de Millet; "Almorzo sobre a herba", de Manet; "Impresión, sol nacente" e a serie sobre a Catedral de Ruán,	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			de Monet; "Le Moulin de la Galette", de Renoir; "Unha tarde de domingo na Grande Jatte", de Seurat; "Xogadores de cartas" e "Mazás e laranxas", de Cézanne; "A noite estrelada" e "O segador", de Van Gogh; "Visión despois do sermón" e "O mercado" ("Ta matete"), de Gauguin.	
n	B4.8. Escultura: mantemento do clasicismo. Rodin.	B4.8. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da escultura do século XIX, relacionando cada un dos seus estilos cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB4.8.1. Relaciona a produción e o academicismo dominante na escultura do século XIX coas transformacións levadas a cabo nas cidades (monumentos conmemorativos en prazas, parques e avenidas, e	CCEC CCL CAA CSC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			esculturas funerarias nos novos cemiterios).	
			HAB4.8.2. Explica as características da renovación escultórica emprendida por Rodin.	CCEC CCL
d e m n	B4.9. Comentario de obras de arte: século XIX.	B4.9. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da escultura do século XIX, aplicando un método que abrangan diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB4.9.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de Rodin: "O pensador" e "Os burgueses de Calais".	CCEC CCL CAA
d e g m	B4.10. Traballo de investigación en historia da arte.	B4.10. Realizar e expor, individualmente ou en grupo, traballos de investigación, utilizando tanto medios	HAB4.10.1. Realiza un traballo de investigación sobre as exposicións universais do século XIX e a súa importancia	CCEC CCL CAA CD

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
n		tradicionalis como as novas tecnoloxías.	desde o punto de vista arquitectónico.	CSIEE
			HAB4.10.2. Realiza un traballo de investigación sobre a influencia da fotografía e o gravado xaponés no desenvolvemento do Impresionismo, con referencias a obras concretas.	CCEC CCL CAA CD CSIEE
h n p	B4.11. Conservación do patrimonio: arte do século XIX.	B4.11. Respectar as creacións da arte do século XIX, valorando a súa calidade en relación coa súa época e a súa importancia como patrimonio que hai que conservar.	HAB4.11.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte do século XIX que se conservan en Galicia.	CCEC CCL CAA CSIEE
Bloque 5. A ruptura da tradición: a arte na primeira metade do século XX				

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
n	B5.1. O fenómeno das vangardas nas artes plásticas: Fauvismo, Cubismo, Futurismo, Expresionismo, pintura abstracta, Dadaísmo e Surrealismo.	B5.1. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais das vangardas artísticas das artes plásticas na primeira metade do século XX, relacionando cada unha delas cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB5.1.1. Define o concepto de vangarda artística en relación co acelerado ritmo de cambios na sociedade da época e a liberdade creativa dos/das artistas iniciada na centuria anterior.	CCEC CCL CSC
			HAB5.1.2. Describe a orixe e as características do Fauvismo.	CCEC CCL
			HAB5.1.3. Describe o proceso de xestación e as características do Cubismo, distinguindo entre o Cubismo analítico e o sintético.	CCEC CCL CAA CSC
			HAB5.1.4. Describe o ideario e os principios do futurismo.	CCEC CCL
			HAB5.1.5. Identifica os	CCEC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			antecedentes do expresionismo no século XIX, explica as súas características xerais e especifica as diferenzas entre os grupos alemáns "A ponte" e "O xinete azul".	CCL CAA
			HAB5.1.6. Describe o proceso de xestación e as características da pintura abstracta, distingue a vertente cromática e a xeométrica, e especifica algunhas das súas correntes máis significativas, como o Suprematismo ruso ou o Neoplasticismo.	CCEC CCL CAA
			HAB5.1.7. Describe as características do Dadaísmo como actitude provocadora nun	CCEC CCL CSC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			contexto de crise.	
			HAB5.1.8. Explica a orixe, as características e os obxectivos do Surrealismo.	CCEC CCL
			HAB5.1.9. Explica a importancia dos pintores españois Picasso, Miró e Dalí no desenvolvemento das vangardas artísticas.	CCEC CCL
			HAB5.1.10. Explica a renovación temática, técnica e formal da escultura na primeira metade do século XX, distinguindo as obras relacionadas coas vangardas pictóricas e as que utilizan recursos ou linguaxes independentes.	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
n e	B5.2. Comentario de obras de arte: a plástica na primeira metade do século XX.	B5.2. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da plástica da primeira metade do século XX, aplicando un método que abrangan diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB5.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras: "A alegría de vivir", de Matisse; "As señoritas de Aviñón", "Retrato de Ambroise Vollard", "Natureza morta con cadeira de reixa de cana" e "Guernica", de Picasso; "A cidade que emerxe", de Boccioni; "O berro", de Munch; "A rúa", de Kirchner; "Lírica" e "Sobre branco II", de Kandinsky; "Cadrado negro", de Malevich; "Composición II", de Mondrian; "L.H.O.O.Q.", de Duchamp; "O elefante das Celebes", de Ernst; "A chave dos campos", de Magritte; "O entroido de	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Arlequín" e "Mulleres e paxaros á luz da lúa", de Miró; "O xogo lúgubre" e "A persistencia da memoria", de Dalí.	
			HAB5.2.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas: "O profeta", de Gargallo; "Formas únicas de continuidade no espazo", de Boccioni; "Fonte", de Duchamp; "Muller peiteándose ante un espello", de Xulio González; "Mademoiselle Pogany I", de Brancusi; "Lagosta, nasa e cola de peixe", de Calder; "Figura reclinada", de Henry Moore.	CCEC CCL CAA
n	B5.3. Renovación da linguaxe arquitectónica:	B5.3. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as		CCEC CCL

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	funcionalismo do Movemento Moderno e a arquitectura orgánica.	características esenciais da arquitectura da primeira metade do século XX, relacionando cada unha delas cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB5.3.2. Especifica as achegas da arquitectura orgánica ao Movemento Moderno.	CAA CCEC CCL CAA
e n	B5.4. Comentario de obras de arte: arquitectura da primeira metade do século XX.	B5.4. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arquitectura da primeira metade do século XX, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB5.4.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas: edificio da Bauhaus en Dessau (Alemaña), de Gropius; pavillón de Alemaña en Barcelona, de Mies van der Rohe; Vila Saboia en Poissy (Francia), de Le Corbusier; casa Kaufman (Casa da Cascada), de Frank Lloyd Wright.	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
d e g m n	B5.5. Traballo de investigación en Historia da Arte.	B5.5. Realizar e expor, individualmente ou en grupo, traballos de investigación, utilizando tanto medios tradicionais coma as novas tecnoloxías.	HAB5.5.1. Realiza un traballo de investigación sobre o Grupo de Artistas e Técnicos Españois Para o Progreso da Arquitectura Contemporánea (GATEPAC).	CCEC CCL CAA CD CSIEE
d h m n p	B5.6. Conservación do patrimonio: arte do século XX.	B5.6. Respetar as manifestacións da arte da primeira metade do século XX, valorando a súa importancia como expresión da profunda renovación da linguaxe artística na que se sustenta a liberdade creativa actual.	HAB5.6.1. Selecciona unha obra arquitectónica, unha escultura ou unha pintura da primeira metade do século XX, das existentes en Galicia, e xustifica a súa elección.	CCEC CCL CAA CSIEE
Bloque 6. A universalización da arte desde a segunda metade do século XX				
n	B6.1. Predominio do Movemento Moderno ou	B6.1. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as	HAB6.1.1. Explica o papel desempeñado no proceso de	CCEC CCL

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Estilo Internacional en arquitectura. A arquitectura á marxe do estilo internacional: High Tech, arquitectura Posmoderna e Deconstrución.	características esenciais da arquitectura desde a segunda metade do século XX, enmarcándoa nas novas relacións entre clientes, artistas e público que caracterizan ao mundo actual.	universalización da arte polos medios de comunicación de masas e as exposicións e feiras internacionais de arte.	CSC
			HAB6.1.2. Explica as razóns do mantemento e a difusión internacional do Movemento Moderno en arquitectura.	CCEC CCL
			HAB6.1.3. Distingue e describe as características doutras tendencias arquitectónicas á marxe do Movemento Moderno ou Estilo Internacional, en particular a High Tech, a posmoderna e a deconstrución.	CCEC CCL CAA
d e m	B6.2. Comentario de obras de arte: arquitectura desde a segunda metade do século	B6.2. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arquitectura desde a	HAB6.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras: "Unité d'habitation" en Marsella,	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
n	XX.	segunda metade do século XX, aplicando un método que abrangan diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	de Le Corbusier; edificio Seagram en Nova York, de M. van der Rohe e Philip Johnson; o museo Guggenheim de Nova York, de F. Lloyd Wright; a Casa da Ópera de Sydney, de J. Utzon; o centro Pompidou de París, de R. Piano e R. Rogers; o AT & T Building de Nova York, de Philip Johnson; o museo Guggenheim de Bilbao, de F. O. Gehry.	
n	B6.3. Artes plásticas: das segundas vangardas á posmodernidade.	B6.3. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais das artes plásticas desde a segunda metade do século XX, no marco das novas	HAB6.3.1. Explica e compara o Informalismo europeo e o Expresionismo abstracto norteamericano.	CCEC CCL CAA
			HAB6.3.2. Explica a abstracción postpictórica.	CCEC CCL

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		relacións entre clientes, artistas e público que caracterizan o mundo actual.	HAB6.3.3. Explica o Minimalismo.	CCEC CCL
			HAB6.3.4. Explica a arte cinética e a Op-Art.	CCEC CCL
			HAB6.3.5. Explica a arte conceptual.	CCEC CCL
			HAB6.3.6. Explica a Arte Povera.	CCEC CCL
			HAB6.3.7. Distingue e explica algunhas das principais correntes figurativas: Pop-Art, Nova Figuración, Hiperrealismo.	CCEC CCL CAA
			HAB6.3.8. Explica en que consisten as seguintes manifestacións de arte non duradeira: Happening, Body Art e Land Art.	CCEC CCL

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			HAB6.3.9. Describe os formulacións xerais da posmodernidade, referida ás artes plásticas.	CCEC CCL
d e m n	B6.4. Comentario de obras de arte: a arte desde a segunda metade do século XX.	B6.4. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte desde a segunda metade do século XX, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB6.4.1. Identifica o autor e a corrente artística (non necesariamente o título), e analiza e comenta as seguintes obras: "Pintura" (Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid), de Tapies; "Grito nº 7", de Antonio Saura; "One: number 31, 1950", de J. Pollock; "Ctesiphon III", de F. Stella; "Equivalente VIII", de Carl André; "Vega 200", de Vasarely; "Unha e tres cadeiras", de J. Kosuth; "Iglú	CCEC CCL CAA

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			con árbore", de Mario Merz; "Marilyn Monroe" (serigrafía de 1967), de A. Warhol; "O Papa que berra" (estudo a partir do retrato do Papa Inocencio X), de Francis Bacon; "A Gran Vía madrileña en 1974", de Antonio López.	
n	B6.5. Novos sistemas visuais: fotografía, cine e televisión, cartelismo e cómic. Combinación de linguaxes expresivas.	B6.5. Explicar o desenvolvemento e a extensión dos novos sistemas visuais, como a fotografía, o cine, a televisión, o cartelismo ou o cómic, especificando o modo en que combinan diversas linguaxes expresivas.	HAB6.5.1. Explica brevemente o desenvolvemento dos novos sistemas visuais e as características da súa linguaxe expresiva: fotografía, cartel, cine, cómic, producións televisivas, videoarte e arte por computador.	CCEC CCL
i	B6.6. Impacto das novas	B6.6. Describir as	HAB6.6.1. Especifica as	CCEC

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
n	tecnoloxías na difusión e na creación artística.	posibilidades que abriron as novas tecnoloxías, e explicar os seus efectos tanto para a creación artística como para a difusión da arte.	posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías para a creación artística e para a difusión da arte.	CCL CMCCT CD
n	B6.7. Arte e cultura visual de masas.	B6.7. Identificar a presenza da arte na vida cotiá, e distinguir os ámbitos en que se manifesta.	HAB6.7.1. Define o concepto de cultura visual de masas, e describe os seus trazos esenciais.	CCEC CCL CSC
			HAB6.7.2. Identifica a arte nos diferentes ámbitos da vida cotiá.	CCEC CCL CSC
h n p	B6.8. O patrimonio artístico como riqueza cultural. A preocupación pola súa conservación. A UNESCO.	B6.8. Respetar as manifestacións da arte de todos os tempos, valorándoas como patrimonio cultural herdado que se debe conservar e transmitir ás	HAB6.8.1. Explica a orixe do Patrimonio Mundial da UNESCO e os seus obxectivos.	CCEC CCL
			HAB6.8.2. Realiza un traballo de investigación relacionado	CCEC CCL

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

Historia da Arte. 2º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		xeracións futuras, e explicar que é o Patrimonio Mundial da UNESCO, así como a súa orixe e a súa finalidade.	cos bens artísticos de España e de Galicia inscritos no catálogo do Patrimonio Mundial da UNESCO.	CAA CD CSIEE
Bloque 7. O vocabulario artístico				
e n	B7.1. Vocabulario artístico.	B7.1. Utilizar a terminoloxía específica da arte nas exposicións orais e escritas, denominando con precisión os elementos e as técnicas principais.	HAB7.1.1. Utiliza con corrección a terminoloxía específica das artes en exposicións orais e escritas.	CCEC CCL

3. Obxectivos xerais

- 1.- Comprender e valorar os cambios na concepción da arte, así como a evolución das súas funcións sociais ó longo da historia.
- 2.- Entender as obras de arte de xeito global, tanto polo valor intrínseco das mesmas, como polo que supoñen de testemuña duna época e duna cultura.
- 3.- Utilizar un método para analizar a obra de arte que permita comprender a con rigor e recoñecer o estilo artístico.

Departamento Xeografía e Historia

- 4.- Recoñecer as principais manifestacións artísticas dos diferentes estilos da arte occidental, situándoos no tempo e no espacio, valorando a súa influencia en etapas posteriores.
- 5.- Contribuír á formación do gusto artístico, do sentido estético e do criterio crítico ante a contemplación da obra de arte.
- 6.- Analizar e comparar informacións diversas sobre aspectos da creación artística a través da investigación e documentación.
- 7.- Coñecer e valora-lo noso patrimonio artístico, contribuíndo de xeito activo a súa conservación

4. Contidos e temporalización

1ª AVALIACIÓN

UNIDADE I A ARTE COMO EXPRESIÓN E A LINGUAXE ARTÍSTICA

2. INTRODUCCIÓN Á LINGUAXE ARTÍSTICA

2.1. Concepto de Arte

2.2. Estilos e linguaxes da arte.

2.3. A linguaxe visual nas diferentes facetas artísticas: materiais, procedementos técnicos e elementos formais. Tipoloxías e funcións.

2.4. Iconografía e iconoloxía: tratamento e significado das tipoloxías e temas artísticos

2.5 As primeiras manifestacións artísticas: dende o paleolítico á arte exipcia.

UNIDADE II .A ARTE CLÁSICA

3. A ARTE GREGA

Departamento Xeografía e Historia

3.1. A Arquitectura Grega: equilibrio e razón.

3.2. A Escultura Grega: a beleza ideal.

4. A ARTE ROMANA

4.1.. A Arte Romana: colosalismo e utilidade.

4.2.. A Arte Paleocristiana: aparición da iconografía cristiana.

UNIDADE III. A ARTE MEDIEVAL

5. PRIMEIRA ARTE CRISTIÁ

5.1.A Arte Bizantina: a aportación cristiana oriental.

5.2.A arte dos pobos xermánicos. Arte Visigoda.

5.3.A Arte Prerrománica. Arte Carolinxia e Arte Asturiana.

2ª AVALIACIÓN

6. EVOLUCIÓN DA ARTE CRISTIANA EN OCCIDENTE

6.1.A Arte Románica: arquitectura e plástica.

6.2.O Románico en España: O Camiño de Santiago.

6.3.A Arquitectura Gótica. A catedral.

Departamento Xeografía e Historia

6.4.A Pintura Gótica: o Trecento italiano e os Primitivos Flamencos.

UNIDADE IV.O RENACEMENTO

7. O QUATTROCENTO ITALIANO.

7.1. A arquitectura: Alberti e Brunelleschi.

7.2. Escultura: Donatello.

7.3. Os innovadores da pintura: Masaccio e Boticelli

8. CLASICISMO E DIVERSIDADE NO CINQUECENTO

8.1. O clasicismo en arquitectura: Bramante.

8.2. A pintura de Leonardo e Rafael.

8.3. Miguel Anxo: obra pictórica e escultórica.

A pintura veneciana.

9. O RENACEMENTO ESPAÑOL

9.1. A arquitectura herreriana: O Escorial.

9.2. A pintura manierista : O Greco.

UNIDADE V. O BARROCO

10. A ARTE BARROCA EN ITALIA

10.1. O urbanismo e a arquitectura relixiosa en Roma: Bernini e Borromini.

Departamento Xeografía e Historia

10.2. A escultura total. Bernini.

10.3. A pintura tenebrista de Caravaggio. O Barroco clasicista dos Carracci.

3ª AVALIACIÓN

11. O BARROCO EN ESPAÑA

11.1. A Arquitectura Barroca: oficial e relixiosa. O Urbanismo: as prazas maiores.

11.2. A Imaxinería Barroca. Escola Castelá: Gregorio Fernández. Escola Andaluza: Martinez Montañés.

As escolas pictóricas. Valenciana: Ribera. Andaluza: Zurbarán, Murillo. Madrileña: Velázquez.

12. A PINTURA BARROCA EN EUROPA

12.1. A pintura flamenca: Rubens.

12.2. A pintura Holandesa: Rembrandt, Vermeer.

UNIDADE VI. ARTE CONTEMPORÁNEA.

13. O SÉCULO XIX

13.1. A arquitectura: Neoclasicismo, Historicismo e Eclecticismo.

13.2. A pintura neoclásica: David.

13.3. A pintura romántica: Gericault, Delacroix.

13.4. A pintura realista: Courbet.

Departamento Xeografía e Historia

Goya.

14. A ARQUITECTURA MODERNA

14.1. As bases: a arquitectura do ferro e a Escola de Chicago.

14.2. O Art Nouveau. O Modernismo en España: Gaudí.

14.3. O Racionalismo: Gropius, Le Corbusier; Mies Van der Rohe.

14.4. O Funcionalismo: Wright.

A arquitectura de posguerra e as últimas tendencias.

15. DO IMPRESIONISMO ÁS VANGARDAS

15.1. O Impresionismo: Manet, Monet, Renoir, Degas.

15.2. O Postimpresionismo: Cezanne, Gauguin, Van Gogh.

15.3. As primeiras vangardas: Fauvismo, Expresionismo, Cubismo.

15.4. Picasso.

15.5. As segundas vangardas: Abstracción, Dadaísmo, Futurismo e Surrealismo.

15.6. A creación de novos sistemas visuais: a fotografía e o cine.

16. TENDENCIAS POSTERIORES Á 2ª GUERRA MUNDIAL

16.1. As correntes abstractas.

16.2. As correntes figurativas.

16.3. As aportacións españolas.

5. Criterios de avaliación

Para obter unha avaliación positiva en historia da arte é estrictamente necesario que o alumnado adquira as seguintes destrezas:

Coñecer todo o vocabulario específico da asignatura, no só o proposto pola CIUG dende 2012, senón que tamén coñezan todos os termos artísticos necesarios para a comprensión dos diferentes temas dende a arte grega ata a arte contemporánea. Esta destreza terá un valor dun 20 % na nota final de cada exame. Nos exames de clase propóranse entre 4 e 8 termos a definir, e serán acumulativos, é dicir, a medida que se impartan os temas os diferentes termos entrarán nos exames posteriores do curso. De esta maneira ao final do curso os alumnos teñen que coñecer todos os termos da asignatura, e poden ser examinados de eles nos diferentes exames.

O vocabulario establecido polo grupo de traballo para este curso 2018/2019 son os seguintes termos que están neste enlace:
<http://ciug.cesga.es/grupos/artevocabulario.php>

Asimilar a contextualización histórica e artística de todos os estilos artísticos a impartir no presente curso. En selectividade a contextualización supón 1 punto por cada lámina a resolver, no curso a cuantificación será similar. De esta maneira o alumnado debe coñecer todos os contextos históricos e artísticos dos diferentes estilos.

En canto ao análise formal das láminas é especialmente importante para obter unha avaliación positiva, se o alumnado non consegue adquirir a destreza de comentar obras de arquitectura, pintura ou escultura non poderá superar a asignatura. Este apartado computará 2 puntos por cada lámina (cun total de dúas láminas por exame). Para isto o alumnado debe coñecer o formato de comentario específico (no que será orientado polo profesor en cada tema coa realización de probas prácticas na aula e con traballos propostos para realización fora das horas lectivas).

Departamento Xeografía e Historia

6. Contidos mínimos esixibles

Ao ser a Historia da Arte de 2º de Bacharelato materia obrigatoria da modaldidade nas probas de Selectividae, considéranse contidos mínimos todos os epígrafes dos temas:

1. A ARTE COMO EXPRESIÓN HUMANA NO TEMPO E NO ESPACIO

- 1.1. A obra de Arte no seu contexto histórico.
- 1.2 Consideración socialdo artista. O papel dos clientes e mecenas.
- 1.3. As funcións sociais da Arte.
- 1.4. Pervivencia e valoración do patrimonio artístico. Conservación e restauración

2. INTRODUCCIÓN Á LINGUAXE ARTÍSTICA

- 2.1. Concepto de Arte
- 2.2. Estilos e linguaxes da arte
- 2.3. A linguaxe visual nas diferentes facetas artísticas: materiais, procedementos técnicos e elementos formais. Tipoloxías e funcións.
- 2.4. Iconografía e iconoloxía: tratamento e significado das tipoloxías e temas artísticos.

3. A ARTE GREGA

- 3.1. A Arquitectura Grega: equilibrio e razón.
- 3.2. A Escultura Grega: a beleza ideal.

4. A ARTE ROMANA

Departamento Xeografía e Historia

4.1..A Arte Romana: colosalismo e utilidade.

4.2..A Arte Paleocristiana: aparición da iconografía cristiana.

5. PRIMEIRA ARTE CRISTIÁ. A ARTE MUSULMANA

5.1. A Arte Bizantina: a aportación cristiana oriental.

5.2. A arte dos pobos xermánicos. Arte Visigoda.

5.3 A Arte Prerrománica. Arte Carolinxia e Arte Asturiana.

5.4. A Arte Islámica na Península Ibérica e a súa influencia: Mozárabe e Mudéjar.

6. EVOLUCIÓN DA ARTE CRISTIANA EN OCCIDENTE

6.1.A Arte Románica: arquitectura e plástica.

6.2.O Románico en España: O Camiño de Santiago.

6.3.A Arquitectura Gótica. A catedral.

6.4.A Pintura Gótica: o Trecento italiano e os Primitivos Flamencos.

7. O QUATTROCENTO ITALIANO.

7.1. Arquitectura: Alberti e Bruneleschi.

7.2. A escultura: Donatello.

7.3. As innovacións pictóricas: Masaccio e Boticelli.

8. CLASICISMO E DIVERSIDADE NO CINQUECENTO.

Departamento Xeografía e Historia

8.1. O clasicismo en arquitectura: Bramante.

8.2. As achegas técnicas de Leonardo e Rafael.

8.3. Miguel anxo: obra escultórica e pictórica.

8.4. A pintura veneciana.

9. O RENACEMENTO ESPAÑOL.

9.1. A arquitectura herreriana: O Escorial.

9.2. A pintura manierista: O Greco.

10. A ARTE BARROCA EN ITALIA

10.1. O urbanismo e a arquitectura relixiosa en Roma: Bernini e Borromini.

10.2. A escultura total. Bernini.

10.3. A pintura tenebrista de Caravaggio.

11. O BARROCO EN ESPAÑA

11.1. A Arquitectura Barroca: oficial e relixiosa. O Urbanismo: as prazas maiores. 11.2. A Imaxinería Barroca. Escola Castelá: Gregorio Fernández. Escola Andaluza: Martinez Montañés.

11.3. As escolas pictóricas. Valenciana: Ribera. Andaluza: Zurbarán, Murillo. Madrileña: Velázquez.

12. A PINTURA BARROCA EN EUROPA

12.1. A pintura flamenca: Rubens.

Departamento Xeografía e Historia

12.2. A pintura Holandesa: Rembrandt, Vermeer.

13. O SÉCULO XIX

13.1. A arquitectura: Neoclasicismo, Historicismo e Eclecticismo.

13.2. A pintura neoclásica: David.

13.3. A pintura romántica: Gericault, Delacroix.

13.4. A pintura realista: Courbet.

13.5. Goya.

14. A ARQUITECTURA MODERNA

14.1. As bases: a arquitectura do ferro e a Escola de Chicago.

14.2. O Art Nouveau. O Modernismo en España: Gaudí.

14.3. O Racionalismo: Gropius, Le Corbusier; Mies Van der Rohe.

14.4. O Funcionalismo: Wright.

14.5. A arquitectura de posguerra e as últimas tendencias.

15. DO IMPRESIONISMO ÁS VANGARDAS

15.1. O Impresionismo: Manet, Monet, Renoir Degas.

15.2. O Postimpresionismo: Cezanne, Gauguin, Van Gogh.

15.3. As primeiras vangardas: Fauvismo, Expresionismo, Cubismo.

15.4. Picasso.

Departamento Xeografía e Historia

15.5. As segundas vangardas: Abstracción, Dadaísmo, Futurismo e Surrealismo. 15.6. A creación de novos sistemas visuais: a fotografía e o cine.

16. TENDENCIAS POSTERIORES Á 2ª GUERRA MUNDIAL

16.1. As correntes abstractas.

16.2. As correntes figurativas.

16.3. As aportacións españolas.

17. A ACTUALIDADE DO FEITO ARTÍSTICO

17.1. Mercado e consumo da Arte: crítica, financiación e inversión.

17.2. Coleccións e Museos.

17.3. A Arte na vida cotiá.

7. Procedementos de avaliación

- Analiza-la dificultade de defini-lo concepto de arte e os cambios producidos no mesmo, así como valora-las funcións da arte en diferentes momentos históricos e culturas.
- Utilizar un método de análise da obra de arte que teña en conta os elementos intrínsecos (materiais, forma, tema, tratamento) e extrínsecos (artista, condicións económicas, sociais, ideolóxicas, etc...) que a configuran.
- Identifica-los trazos máis característicos que conforman os diferentes estilos artísticos do mundo occidental, así como as diferencias e cambios duns ós outros.

Departamento Xeografía e Historia

- Recoñecer e situar espacio-temporalmente obras de arte representativas de estilos ou épocas históricas, indicando os trazos estilísticos que permiten a súa clasificación e facendo atención especial ás grandes obras artísticas que hai en Galicia.
- Recoñece-las obras máis significativas dos grandes xenios da Historia da Arte, especialmente os españois, distinguindo ós seus rasgos característicos e valorando as innovacións que aportaron á creación artística.
- Identificar e analiza-las características das vangardas e as principias tendencias desenvolvidas durante este século, con especial atención ós pintores e escultores galegos contemporáneos.
- Analiza-la presencia da Arte na vida cotiá a través dos medios de comunicación e como obxecto de consumo.
- Analizar e valorar de xeito crítico directamente obras de arte e monumentos.
- Saber planificar itinerarios histórico-artísticos, así como a información pertinente sobre os mesmos.

8. Instrumentos de avaliación.

Realización de probas obxectivas (exames), seguindo coma referencia o modelo de exame de selectividade existente dende 2012.

Participación nas actividades propostas polo profesor na aula.

Realización de traballos relacionados coa asignatura.

Criterios de cualificación

Para que o alumnado obteña unha avaliación positiva ten que superar as probas obxectivas que se realicen ao longo do curso (tendo en conta a ponderación ou media entre os exames). Así tendo en conta este criterio inicial a ponderación será a seguinte:

As diferentes probas escritas ou exames terán un valor dun 90 % da nota final. Os alumnos deben superar as probas propostas durante as tres avaliacións. Sen superar estas probas non poderán obter unha cualificación positiva.

Departamento Xeografía e Historia

A participación en clase e unha actitude positiva por parte do alumnado no proceso de ensinanza-aprendizaxe terá un valor dun 5 % da nota.

A realización dos traballos propostos polo profesor coma os comentarios de láminas que o alumnado teña que realizar para adquirir un coñecemento máis sólido na materia terán un valor dun 5 % da nota.

No caso que fose preciso avaliar em modalidade non presencial, a asistencia ás aulas virtuais e a correcta presentación de actividades en liña pasarán a ter un grande peso específico, supoñendo ata un 60% da nota final. Dada a dificultade para valorar nun exame realizado mediante plataforma dixital o grao de consecución de obxectivos do alumnado, este apartado non suporá mais dun 30 % da nota final. A presentación das actividades em tempo e forma, así como o correcto desenvolvemento durante as aulas virtuais suporán o restante 10 % da nota final

9. Metodoloxía didáctica

- Recoñecemento dos elementos intrínsecos (materias, formas, tratamento, etc.) e extrínsecos (actitude do autor, condicionantes sociais, económicos, ideolóxicos, etc.) que configuran unha obra de arte.
- Coñecemento e análise de obras representaivas de estilos e autores.
- Identificación e situación cronolóxica de obras de arte representativas de diferentes momentos históricos.
- Determinación dos rasgos significativos propios de cada estilo estudado.
- Recoñecemento e valoración das manifesacións artísticas propias ou aportadas ó longo da historia na nosa comunidade.
- Comparación das características de diferentes estilos artísticos, autores, obras ou mesmo tema tratado en momentos diferentes.
- Comentario de textos sobre diferentes aspectos da Arte: crítica, socioloxía, mercado, etc..

IES XERMÁN ANCOCHEA QUEVEDO PROGRAMACIÓN 2021/2022

Departamento Xeografía e Historia

- Planificación de itinerarios histórico-artísticos indicando as obras de arte que se poderían visitar.
- Visitas guiadas a monumentos próximos, museos, galerías de arte, exposicións, etc..
- Análise de mensaxes plásticos e visuais que transmitan contidos sexistas, racistas ou clasistas.

No caso de modalidade semipresencial	No caso de modalidade non presencial
Supoñendo a situación de clases en semanas alternadas, ou de alumnado confinado nos seus domicilios mentres o resto está na aula, compartindo aulas telemáticas con presenciais.	Supoñendo a situación de confinamento total ou clases a distancia por vía telemática.
- Dispoñemos das ferramentas tecnolóxicas para transmitir a clase – realizada presencialmente desde o centro educativo- en liña e en directo para aquel alumnado que non estea presente. - A Aula Virtual será o espazo no que presentar aqueles exercicios, dúbidas ou aclaracións plantexadas durante as clases.	- A través da plataforma indicada pola administración educativa (neste caso WEBEX), realizaranse clases en liña en directo. - A Aula Virtual será o espazo para plantexar actividades, presentar exercicios, preguntar dúbidas ou solicitar aclaracións ao explicado durante as clases en liña.
- Aceptaranse dúbidas plantexadas por outros medios telemáticos, tales como correo electrónico, ou redes sociais de comunicación persoal (Whatsapp, Telegram), especialmente en atención ao alumnado con maiores dificultades para acceder ás redes.	

10. Medidas de atención á diversidade

O tratamento que se concede á atención á diversidade na etapa de bacharelato presenta unhas características diferentes do concedido na Educación Secundaria Obligatoria. Desta forma, neste nivel educativo “diversidade” fai referencia á necesidade de ser atendidas medidas concretas como adaptacións de acceso.